

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej w Czeladzi

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ
W CZELADZI
W ROKU 2019**

**OPRACOWAŁA:
Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Marii Nogajowej w Czeladzi
mgr Bożena Podgórska**

1. Stan i zmiany w organizacji Biblioteki

1.1. Najważniejsze problemy w działalności Biblioteki; osiągnięcia i sukcesy; co utrudniało pracę?

W 2019 r. Biblioteka prowadziła działalność wynikającą z zapisów statutowych oraz szeroko zakrojoną działalność edukacyjno–kulturalną dla wszystkich kategorii odbiorców usług bibliotecznych. Placówki kontynuowały podjęte wcześniej działania lub inicjowały nowe. Wszystkie działania były organizowane dodatkowo, oprócz podstawowej działalności Biblioteki, czyli gromadzenia, opracowywania i udostępniania zbiorów oraz udzielania użytkownikom informacji i pomocy przy korzystaniu z komputerów, skanera i Internetu.

Do najważniejszych osiągnięć i sukcesów należy zaliczyć:

- ✓ znaczne zwiększenie liczby czytelników w wieku do lat 15. Ma to związek z udziałem Biblioteki w ogólnopolskiej akcji Instytutu Książki *Mała książka – wielki człowiek*, a także szeroką ofertą zajęć warsztatów i spotkań z dziećmi;
- ✓ zwycięstwo w II edycji akcji Kinder Mleczna Kanapka „Przerwa na wspólne czytanie” (jako jedna z 300 bibliotek na terenie naszego kraju) i zdobycie wspaniałych nagród: książek dla czytelników, kolorowych puf do stworzenia miłego kącika czytelniczego oraz dyplomu. Uzyskanie tak wielu głosów było możliwe tylko dzięki głosom naszych czytelników w konkursie internetowym. Ta wspaniała inicjatywa przyczyniła się do integracji lokalnej społeczności i popularyzacji idei wspólnego czytania, jako sposobu na spędzanie czasu z dzieckiem;
- ✓ sukces zgłoszonego przez czytelnika projektu Czeladzka Biblioteka Komiksów, finansowanego ze środków Budżetu Obywatelskiego. Inicjatywa ta świadczy o tym, że czeladzianie utożsamiają się z biblioteką i zależy im, aby wzbogacać jej księgozbiór. Dzięki głosom oddanym przez mieszkańców otrzymamy środki na zakup wydanych w języku polskim, klasycznych komiksów oraz powieści graficznych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych. Projekt obejmuje również organizację odbywających się raz w miesiącu, godzinnych prelekcji na temat komiksów. Prelekcje prowadzi będzie Andrzej Nowak – mieszkający w Czeladzi ekspert w dziedzinie komiksów;
- ✓ wygraną projektu zgłoszonym przez czytelnika do tegorocznego Budżetu Obywatelskiego były *Gry planszowe w Twojej Bibliotece*. Dzięki wygranej zbiory Filii nr 2 zostaną wzbogacone o 85 nowych gier planszowych. W ramach projektu odbędą się nie tylko cykliczne spotkania przy planszy lecz również turnieje dla czytelników w każdym wieku. Rozgrywki z pewnością przyczynią się do integracji mieszkańców Czeladzi a także poznania szerokiej oferty innych wydarzeń organizowanych przez czeladzką książnicę;

- ✓ organizacja *Dnia Kobiet i Kobietek*. W ramach święta wszystkich małych i dużych Pań można było spotkać się z dietetykiem klinicznym, skorzystać z porad wizażystki, wziąć udział w lekcji pilatesu, jogi lub salsy a także warsztatach samobadania piersi. Przygotowano również warsztaty rękodzieła dla mam i córek a także smaczny poczęstunek;
- ✓ w październiku wzięliśmy udział (już po raz czwarty) w ogólnopolskiej Nocy Bibliotek. Wydarzenie odbyło się pod hasłem *Znajdźmy wspólny język : Indyjskie fascynacje*. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem zarówno wśród starszych jak i najmłodszych odbiorców;
- ✓ organizacja Narodowego Czytania połączonego z urodzinami jednej z dzielnic. Częścią wydarzenia było czytanie *Katarynki* Bolesława Prusa przez władze miasta, miejskich jednostek i instytucji. Przygotowano również atrakcje dla osób w każdym wieku. A to wszystko w klimacie lat z PRLu;
- ✓ pozyskanie z Czeladzkiego Funduszu Senioralnego środków na przeprowadzenie warsztatów *Podusiowe szaleństwo* i *Czeladzki Piotruś*. Wydarzenia były adresowane do seniorów w wieku 60+ a ich celem była integracja tej grupy wiekowej oraz zwiększenie zainteresowania działalnością Biblioteki.

1.2. Zmiany w dokumentach organizacyjnych i ich zakres w stosunku do stanu w 2019 r. (np. w statutach, regulaminach, instrukcji kancelaryjnej, dokumentacji związanej z ochroną danych osobowych).

- ✓ Zarządzenie nr 21/2019 z dnia 24 grudnia 2019 w sprawie: wprowadzenia w Miejskiej Bibliotece Publicznej Regulaminu organizacyjnego obowiązującego od 1 stycznia 2020 r.
- ✓ Zarządzenie nr 22/2019 z dnia 24 grudnia 2019 r. w sprawie: wprowadzenia w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Czeladzi Regulaminu pracy obowiązującego w ciągu 14 dni od daty wydania zarządzenia

1.3. Czy istnieją zagrożenia, a może własne plany dotyczące zmian w sieci bibliotecznej w 2020 r. (łączenie lub likwidacja filii, połączenie Biblioteki z inną instytucją?)

Z dniem 31 maja 2020 roku MBP w Czeladzi planuje zlikwidować Filię nr 4. Rada Miejska w Czeladzi przyjęła w tej kwestii stosowną uchwałę (Uchwała nr XVIII/194/2019 Rady Miejskiej w Czeladzi z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Marii Nogajowej w Czeladzi).

Przyczyną likwidacji jest zły stan techniczny budynku i konieczność przeprowadzenia generalnego remontu w zakresie m.in. wymiany instalacji elektroenergetycznej, wymiana posadzek, remontu sanitariatów. Wysoki koszt remontu sprawia, że MBP w Czeladzi odstępuje od jego wykonania. Ponadto Biblioteka nie jest właścicielem budynku, lecz jedynie podmiotem

wynajmującym. Koszty utrzymania lokalu są wysokie, a w bliskiej odległości znajduje się Biblioteka Centralna, w związku z tym czytelnicy będą mieli nadal zapewniony dostęp do usług bibliotecznych. Likwidacja filii nie wpłynie więc na pogorszenie sytuacji czytelniczej w mieście.

1.4. Nagrody, wyróżnienia otrzymane przez Bibliotekę i bibliotekarzy w 2019 r. (kto przyznał, za co?)

Za swą aktywność oraz udział w akcjach ogólnopolskich i miejskich Biblioteka otrzymała podziękowania między innymi od:

- ✓ Fundacji WOŚP za wsparcie po raz 27. akcji
- ✓ Katarzyny Sołdan-Młodożeniec, krajowej koordynatorki akcji Noc Bibliotek, za udział w akcji Noc Bibliotek 2019
- ✓ Prezydenta RP za udział i współtworzenie Narodowego Czytania
- ✓ Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny w Koszęcinie dla Uniwersytetu III Wieku w Czeladzi za udział w IV edycji Dnia Seniora
- ✓ Instytutu Książki za udział i koordynację projektu *Mała książka – wielki człowiek*
- ✓ Prezydenta Sosnowca i Rady Seniorów Miasta Sosnowca za pomoc i organizację Sosnowieckich *Dni Seniora 2019*
- ✓ Przedszkola Publicznego nr 4 za zorganizowanie pokonkursowej wystawy plastycznej *Barwy narodowe oczami dziecka*
- ✓ Czeladzkiego Klubu Sportowego za wsparcie w czasie 9. Turnieju Gwiazdkowego *Gramy dla Magdy*
- ✓ Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czeladzi za pomoc w organizacji Festynu Rodzinnego *Powitanie wakacji*
- ✓ Burmistrza Miasta Czeladź z okazji Jubileuszu X-lecia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Czeladzi
- ✓ Burmistrza Miasta Czeladź za organizację Czeladzkich Senioraliów 2019

1.5. Dostępność usług bibliotecznych w soboty i/lub niedziele – czy biblioteka pracuje w te dni, problemy ze zmianą organizacji pracy biblioteki w ciągu tygodnia; poziom czytelnictwa w soboty i/lub niedziele.

W 2019 roku Biblioteka była dostępna dla czytelników przez trzy soboty w miesiącu w godz. 9⁰⁰– 15⁰⁰ (6 godzin). Informacje o sobotach pracujących w danym miesiącu są dostępne w Bibliotece, na stronie internetowej Biblioteki, na jej profilu na Facebooku. W niedziele Biblioteka jest nieczynna. Praca agendy w soboty nie powoduje zmiany organizacji pracy w ciągu tygodnia. Liczba sobót pracujących w miesiącu wydaje się być odpowiednia do potrzeb użytkowników, a czytelnicy nie zgłaszają zastrzeżeń. Bibliotekarze odbierają dni wolne za dyżury sobotnie.

1.6. Analiza Funkcjonowania Bibliotek – ocena projektu

Do projektu nasza Biblioteka przystąpiła w 2015 roku. Rokrocznie analizujemy obliczone przez program wskaźniki i porównujemy z innymi bibliotekami publicznymi w Polsce. Z satysfakcją odnotowujemy, że wyniki klasyfikują nas wysoko w grupie bibliotek miejskich.

2. Zmiany w sieci. Modernizacja bazy lokalowej.

2.1. Utworzenie nowych filii, punktów bibliotecznych, nowe komórki organizacyjne (lokalizacja, wyposażenie) – nie dotyczy

2.2. Likwidacja filii, punktów bibliotecznych, połączenia placówek (przyczyny) – nie dotyczy

2.3. Zakupy nowych sprzętów, urządzeń technicznych (o wartości powyżej 1000 zł) znacząco poprawiających jakość pracy i estetykę pomieszczeń (przykłady).

W roku sprawozdawczym Biblioteka zakupiła drukarkę, kserokopiarkę, osuszacz oraz szafy na dokumenty na łączną kwotę 6 400 zł.

2.4. Modernizacja lokali bibliotecznych – nie dotyczy

3. Komputeryzacja

Ankieta w załączeniu (Załącznik 1)

4. Zbiory biblioteczne

4.1. Polityka gromadzenia zbiorów książkowych, nieksiążkowych (książki elektroniczne), preferencje.

Kwota na zakup nowości w 2019 r. wyniosła z budżetu 45 000,00 zł. Otrzymany grant Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyniósł tylko 19 280,00 zł. (Czeladź znajduje się w trzeciej, najwyższej grupie pod względem dochodu na 1 mieszkańca i po przeliczeniu otrzymaliśmy o 4 200,00 zł mniej niż w roku 2018).

Mimo stałego i systematycznego wzrostu cen książek, lecz dzięki wynegocjowanym wysokim upustom od cen detalicznych książek (36 do 48 %) mogliśmy utrzymać zakup książek na podobnym poziomie jak w roku 2018.

Zakupiono najbardziej poszukiwane przez czytelników tytuły i ukazujące się bestsellery, uzupełniano zacytane lub brakujące tytuły lektur. Liczba kupowanych tytułów ulegała dużej weryfikacji.

W miarę potrzeb uzupełniano literaturę popularnonaukową: działy psychologii, socjologii, prawa, zarządzania, transportu, turystyki, literatury, sztuki, medycyny i terroryzmu. Zakupiono m.in. takie pozycje jak: Mieczysław Wojtczak *Przeminęło... jednak pozostało : od Zakazanych*

Piosenek do Moralnego Niepokoju : nasze kino w latach 1944-1970 (2 tomy), Pasażerski transport regionalny, Patrycja Stawiarska Kierunki współczesnej promocji zdrowia i prewencji zaburzeń, Joanna Kliszcz Psychologia potrzeb osób starszych, Andrzej Białas Bezpieczeństwo informacji i usług w nowoczesnej instytucji i firmie, Ewa Flaszyńska Bezrobocie, bezrobotny, praca socjalna, Brunon Hołyst Kryminalistyka, Janusz Neider Transport międzynarodowy, Zarządzanie w sektorze kultury, Fizjoterapia w geriatrici, Kornelia Czerwińska Tyflopsychologia, Pielęgniarstwo rodzinne.

Zakupiono również: Grzegorz Szymanik, Julia Wizowska *Długi taniec za kurtyną : pół wieku Armii Radzieckiej w Polsce*, Tadeusz A. Kisielewski *Uwaga, szpieg! : dzieje wywiadu od Noego do Bonda*, 3 tomy Jerzego Besali *Alkoholowe dzieje Polski (od Piastów do II Rzeczypospolitej)*, Peter Whitewood *Czystka Stalina w Armii Czerwonej : początki Wielkiego Terroru*, Maria Paszyńska *Instytut Piękności*, Gerard Prosser *Dzieci Hitlera : jak żyć z piętnem ojca nazisty*, Hans-Joachim Lang *Kobiety z bloku 10 : eksperymenty medyczne w Auschwitz*, Patrycja Dołowy *Wróć, gdy będziesz spała : rozmowy z dziećmi Holocaustu*, Kołyma : *Polacy w sowieckich łagrach*, Piotr Zychowicz *Wołyń zdradzony*, Magda Łucyan *Powstańcy : ostatni świadkowie walczącej Warszawy*, Jarosław Molęda *Wilczyce znad Wisły : zabójczo piękne, zdradziecko bezwzględne*, Jan Głuchowski *Na Saksy i do Bułgarii : turystyka handlowa w PRL*, Christopher Skaife *Strażnik kruków w Tower*, Kate Brown *Czarnobyl : instrukcje przetrwania*, Katarzyna Nowak *Dzieci rewolucji przemysłowej*, Alicja Urbanik-Kopeć *Instrukcja nadużycia : służące w XIX wiecznych polskich domach*, Anna Goles *Dzieciństwo w cieniu różgi : historia i oblicza przemocy wobec dzieci*, Leszek Adamczewski *Katastrofy : zapomniane i przemilczane tragedie w powojennej Polsce*. Zakupiono również książki Sławomira Kopera : *Kłątwy, sekrety i skandale : historia Polski przez dziurkę od klucza*, *Mity polskiego wrzeźnia* i *Ostatnie lata polskiego Lwowa* oraz książki Iwony Kienzler: *Tajemnicze zgony władców*, *Wojenne losy przedwojennych gwiazd*, *Windsorowie : celebryci, nudziarze, skandaliści*, *Mąż wszystkich żon Stanisław August*, *Romanse które wstrząsnęły historią Polski*, *Życie miłosne księcia Józefa Poniatowskiego*.

Po sukcesie wydawniczym książek *Mali bogowie* Pawła Reszki, zakupiono pozycje kontynuujące ten temat: Weronika Nawara *W czepku urodzone : o niewidzialnych bohaterach szpitalnych korytarzy*, Christie Watson *Pielęgniarki : sceny ze szpitalnego życia*, Marianna Fijewska *Tajemnice pielęgniarek : prawda i uprzedzenia*, Leah Hazard *Zawód położna : zapiski z dyżurów*, John Bateson *Sprawa dla kornera : kulisy zawodu który codziennie spotyka śmierć*, Caleb Wilde *Wyznania przedsiębiorcy pogrzebowego i jak praca za śmiercią uratowała mi życie*, Jonathan J. Moore *Powiesić, wybebeszyć i poćwiartować czyli historia egzekucji*.

Powiększono ofertę biografii m.in.: *Kuba Wojewódzki : nieautoryzowana autobiografia*, Marcin Wilk *Kwiatkowska : żarty się skończyły*, Katarzyna Surmak-Domańska *Kieślowski – zbliżenie*, Michelle Obama *Becoming i moja historia*, Anna Binkowska *Mogłam sobie pozwolić... historia Anny Milewskiej*, Katarzyna Droga *Hanka : pierwsza powieść o Ordonównie*, Grażyna Barsz-

czewska *amancka z pieprzem*, Maciej Petruczenko *Prześcignąć swój czas. Kariera Ireny Szewińskiej*, Tencer Gołda *Idisze mame*, Maciej Stuhr *Stuhrmówka : a imię jego czterdzieści i cztery*, Jacek Wakar *Przyczajony geniusz : opowieść o Januszu Gajosie....*

Dla miłośników podróży kupiono m.in.: Paweł Kardasz *Safari : zapiski przewodnika karawany*, Marcin Jacoby *Korea Południowa : republika żywiołów*, Bożenna Ilier *W bałkańskim kociołku : opowieść o Bułgarii*, Marek Kamiński *Wyprawa*, Witold Polak *Wigilia wśród łowców głów*, Magdalena Genow *Bułgaria : złoto i rakija*, Katarzyna Tubylewicz *Sztokholm : miasto które tętni ciszą*, Cyprian Kosiński *Afrykański polonez*, Marta Biernat *Laponia : wszystkie imiona śniegu*, Grzegorz Kapła *Duchy we śnie, duchy na jawie : Papua Zachodnia*.

Zwolennicy gór i wypraw górskich mogli wyruszyć na szlaki z książkami : Denisa Urubko *Absurd Everestu*, Dominika Szczepańskiego *Czapkins : historia Tomka Mackiewicza*, Grahama Bowley'a *Bez powrotu : życie i śmierć na K2*, Dariusza Jaronia *Polscy himalaiści : pierwsza polska wyprawa w Himalaje*, Jeana Ammanna i Erharda Loreta *Erhard Loretan : ryczące ośmiotysięczniki*.

Dla dorosłych kupowano najnowsze tytuły polskich autorów: Katarzyny Bondy, Katarzyny Bulicz-Kasprzak, Elżbiety Cherezińskiej, Ewy Cieleś, Hanny Cygler, Izabelli Frączyk, Gabrieli Gargaś, Doroty Gąsiorowskiej, Ilony Gołębiowskiej, Hanny Greń, Katarzyny Grocholi, Małgorzaty Gutowskiej-Adamczyk, Grażyny Jeromin-Gałuszki, Joanny Jax, Anny Kańtoch, Magdaleny Kawki, Anny Klejzerowicz, Magdaleny Knedler, Agaty Kołakowskiej, Magdaleny Kordel, Agnieszki Krawczyk, Joanny Kruszewskiej, Agnieszki Lignas-Łoniewskiej, Agnieszki Lis, Zofii Mąkosy, Katarzyny Michalak, Krystyny Mirek, Marty Obuch, Lucyny Olejniczak, Agnieszki Olejnik, Joanny Opiat-Bojarskiej, Darii Orlicz, Marii Paszyńskiej, Izabeli Pietrzyk, Agaty Przybyłek, Katarzyny Puzyńskiej, Małgorzaty Rogali, Olgi Rudnickiej, Wioletty Sawickiej, Laily Shukri, Nataszy Sochy, Magdy Stachuli, Joanny Szarańskiej, Edyty Świętek, Pauliny Świst, Olgi Tokarczuk, Aleksandry Tyl, Tanyi Valko, Sabiny Waszut, Weroniki Wierzchowskiej, Karoliny Wilczyńskiej, Magdaleny Witkiewicz, Bogny Ziembickiej, Iwony Żytkowiak oraz Piotra Borlika, Przemysława Borkowskiego, Wojciecha Chmielarza, Maxa Czornyj, Mariusza Czubaja, Ryszarda Ćwirleja, Stefana Dardy, Jacka Dukaja, Grzegorza Kapli, Marka Krajewskiego, Roberta Małeckiego, Wojciecha Miloszewskiego, Remigiusza Mroza, Łukasza Orbitowskiego, Jerzego Pilcha, Aleksandra Rogozińskiego, Vincentego V. Severskiego, Szczepana Twardocha, Mariusza Ziomeckiego, Jakuba Żulczyka i in.

Literaturę zagraniczną reprezentują autorzy m.in.: Rachel Abbott, Sandra Brown, Robert Bryndza, Rachel Caine, Graeme Cameron, Lee Child, Mary Higgins Clark, Ann Cleeves, Harlan Coben, Kathryn Croft, L.S. Hilton, Lisa Jewell, Ben Kane, Alex Kava, Stephen King, Charlotte Link, Aleksandra Marinina, Bernard Minier, Jojo Moyes, Jo Nesbo, B.A. Paris, Jodi Picoult, J.D. Robb, Nora Roberts, Peter Robinson, Nicolas Sparks, Ericka Spindler, Samantha Young, Sue Watson i in.

Dla zwolenników kryminalnych powieści pisarzy skandynawskich, zakupiono pozycje: Jussi

Adler-Olsen, Liny Bengtsson, Thomasa Engstroma, Camilli Grebe, Jensa Henrika Hensena, Mari Jungstedt, Monsa Kallentoffa, Camilli Lackberg, Davida Lagercrantz, Larsa Lenth, Ruth Lillegraven, Jo Nesbo.

Miłośniczkom literatury historycznej i „kobiecej” przybyły książki poczytnych autorek: Elizabeth Chadwick, Diane Chamberlain, Jude Deveraux, Richarda Paula Evansa, C.W. Gertner, Lisy Kleypas, Sarah Lark, Stephanie Laurens, Judith Lennox, Janiny Leśniak, Iny Lorentz, Guillaume Musso, Santy Montefiore, Magdaleny Niedźwieckiej, Mary Putney, Lucindy Riley, Paulliny Simons, Danielle Steel, Lisy Scottoline.

Dla odbiorców fantastyki zakupiono książki m.in.: Jakuba Ćwieka, Michała Gołkowskiego, Anety Jadowskiej, Krzysztofa Jagiełły, Jacka Komudy, Georga R.R. Martina, Jacka Piekary, Andrzeja Pilipiuka, Adama Przechrztę, Mirosława Zambocha.

Zbiory biblioteki wzbogaciły się ostatnio o pozycje czeladzkich pisarzy:

- ✓ Magdalena Majcher (*Jeszcze jeden uśmiech*, cykl Saga Nadmorska: *Obcy powiew wiatru*, *Zimny kolor nieba*, *Znany szum morza*)
- ✓ Przemek Corso *Miasto tajemnic* (akcja książki dzieje się w Czeladzi)
- ✓ Grzegorz Kazibudzi *Za pięć piąta* (poezje)
- ✓ Aleksandra Bekus *Mroczny tatuaż serca*
- ✓ Liliana Jędrzejewska-Mucha *Pierwszaki : dawne maluchy*

Zakup literatury dziecięcej i młodzieżowej podlegał dużej selekcji. Zakupiono m.in. cykle dla młodzieży: *Ale historia...*, *A to historia – zdarzyło się w Polsce...*, *Magiczne drzewo*, *Nela...*, *Drużyna*, *Ignacy i Mela*, *Zaklinaczka*, *Dziennik Łowcy Przygód*. Dokupiono cykle: *Isadora Moon*, *Mortynka*, *Amelka Kieł*, *Szkoła Magicznych Zwierząt*, *Feralne Biuro Śledcze*, *Komisarz Gordon*, *Pogoda dla Puchaczy*.

Kupiono współczesną literaturę o problemach młodzieży: Agnieszka Olejnik *Mów szeptem*, Laurel Remington *Marzenie w białe groszki*, Jenny Han *P.S. Wciąż cię Kocham*, Farah Moore Fitzgerald *Ciasto ze szczyptą nadziei*, Dagmar Bach *Cynamon, chłopaki i ja* oraz *Cynamon, kłopoty i ja*, Rafał Witek *Michał i 38*, Agata Polte *Nowe jutro* i *Na przekór*, Joanna Jagiełło *Tiramisu z truskawkami* oraz *Mleko z miodem*, Alison Gevais *W 27 dni*, Ele Fountain *Uciekinier*, Gayle Forman *Nie wiem, gdzie jestem...*

Z książek przygodowych i z pogranicza fantastyki przybyły cykle: Tarona Mathana *Zaklinacz*, Pauliny Hendel *Zapomniana księga (Strażnik, Tropiciele, Łowca)*, Heleny Duggan *Miasteczko Perfekt* i *Kłopoty z Perfekt*, Danielle L. Jensen *Trylogia Kłątwy (Porwana pieśniarka, Ukryta łowczyni, Waleczna czarownica)*, Katarzyny Gacek *Supercepcja*, Agnieszki Stelmaszczyk *Imaginarium*, Ulfa Nilssona cykl o Komisarzu Gordonie.

Kontynuowano serię komiksową *Gry Paragrafowe (Sherlok Holmes i pojedynki z Irene*

Adler, *To jest napad!*, *Hokus i Pokus*, *Legion Walecznych*, *Technomagowie*, *Rycerze*, *Your Town=Twoje miasto...*).

Dla młodszych zakupiono serie: Elżbiety Wójcik *Samochodzik Franek*, Martina Widmarka *Biuro Detektywistyczne Lassego i Mai* oraz cykl *Nelly Rapp*. Kontynuowano cykl książeczek ukazujących się w seriach Ralfa Butschkova *Zuzia* i *Mądra Mysz*, Agaty Widzowskiej *Psieroci-niec*, Justyny Bednarek *Dusia i Psinek-Świnek*, Nicole Lambert *Trojaczki*, *Przyjazna Łapka (Wielka przygoda języka, Za dużo marchewek, Miś Tuliś,)*, Marty Krzemińskiej *Królik Franek*, Katarzyny Kozłowskiej *Feluś i Gucio*, *Adama Wajraka Umarty las, Nieumarty las, Zew padliny*.

Pozytywnym zjawiskiem jest pojawienie się na rynku wydawniczym wielu pozycji edukacyjnych dla dzieci. Przykładem są m.in. książki: *O la la ! czyli Logopedia i gimnastyka języka*, *Tadam ! czyli Logopedia i gimnastyka języka* oraz książki z cyklu *Szukaj, Zgaduj, Baw się (Miasto zagubionych rzeczy, Zagubione zwierzaki, Berlin : znam to miasto, Jak to działa - budowle, Cześć, miasto !, Cześć, Ziemi !, Rzeki, Ratujemy Ziemię – wielka księga zabaw, Poznajemy środki transportu...)*.

Zakup nowości

	liczba	wartość w zł
Przybytki zbiorów Biblioteki w 2019 roku	4 436	100 139,60
w tym:		
* zbiory książkowe:	4 327	98 153,25
Zakup ogółem	2 950	67 228,25
- zakup ze środków samorządowych	1 928	43 501,33
- darowizny gotówkowe	112	2 996,60
- odkupione za zagubione	79	1 808,51
- dotacja Ministerstwa Kultury	831	18 921,81
Dary rzeczowe	1 377	30 925,00
* zbiory specjalne	109	1 986,35
Zakup ogółem	103	1 856,35
- ze środków samorządowych wydawnictwa multimedialne	81	1.498,16
- dotacja Ministerstwa Kultury wydawnictwa multimedialne	22	358,19
Dary ogółem	6	130,00
- wydawnictwa multimedialne	6	130,00

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła 22,79 zł.
Średnia cena zakupionej nowości wyniosła 22,63 zł

Ogólnie przybytki zbiorów w porównaniu z poprzednimi latami kształtowały się następująco :

Rok	Liczba	Kwota
2015	4 070	90 863,88 zł
2016	4 384	94 161,73 zł
2017	4 514	101 651,86 zł
2018	4 498	99 478,05 zł
2019	4 436	100 139,60

Liczba nowych zbiorów książkowych i wielkość wydatków na poszczególne agendy Biblioteki w 2019 roku przedstawiała się następująco :

	Zakup (środki samorządowe + dary got + MKiDN)		Dary rzeczowe		Ogółem	
Wypożyczalnia	738	17 904,34	429	10 115,00	1 167	28 019,34
Czytelnia Naukowa	46	2 385,33	47	1 155,00	93	3 540,33
Oddział dla Dzieci...	249	4 408,69	165	2 995,00	414	7 403,69
	1 033	24 698,36	641	14 265,00	1 674	38 963,36
Filia nr 1	516	11 325,44	213	4 505,00	729	15 830,44
Filia nr 2	580	13 081,31	222	4 625,00	802	17 706,31
Filia nr 4	496	10 986,85	92	2 240,00	588	13 226,85
Filia nr 5	325	7 136,29	209	5 290,00	534	12 426,29
	2 950	67 228,25	1 377	30 925,00	4 327	98 153,25

Na 1 czytelnika:

- zakupiono 0,53 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary got.)
- przybyło 0,77 wol.
- przybyło 0,79 egz. (łącznie z darami rzeczowymi)

Na 100 mieszkańców:

- zakupiono 9,89 wol. (środki samorządowe + MKiDN + dary got.)
- przybyło 14,51 wol.
- przybyło 14,88 egz. (łącznie z darami rzeczowymi)

- Liczba czytelników na 100 mieszkańców 18,76
- Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców 531,37

W 2019 roku przybyło ogółem 4 327 wol. zbiorów książkowych, z tego:

- literatura piękna dla dorosłych 2.420 wol. = 55,93%
- literatura piękna dla dzieci 989 wol. = 22,86%
- literatura popularnonaukowa 918 wol. = 21,21%

Większość nowości wydawniczych została zakupiona w hurtowniach książek: PLATON w Ożarowie Mazowieckim, ATENEUM w Krakowie i EDYP w Ostrowi Mazowieckiej. Hurtownie te na drodze negocjacji zobowiązywały się do dostarczania książek z bieżącego ruchu wydawniczego, zachowując procedury *Ustawy o zamówieniach publicznych*. Współpraca układała się dobrze, dostawcy starali się realizować także nasze dodatkowe zamówienia. Kupowaliśmy również książki bezpośrednio w wydawnictwach, m.in.: Debit, Sonia Draga i Rebis. Drogą negocjacji uzyskaliśmy od 36% do 48% upustu od ceny detalicznej.

Informacje o potrzebach czytelników pozyskiwane są poprzez analizę dezyderatów składowanych przez pracowników udostępniania, poprzez obserwację rynku wydawniczego, informacji pojawiających się w mediach, zapowiedzi wydawniczych poszczególnych wydawnictw, księgarni internetowych i recenzji nowości zamieszczanych w prasie codziennej i w czasopiśmie.

Zakup pozostałych zbiorów :

W 2019 roku przybyło 109 egz. audiobooków (98 tytułów) do Wypożyczalni dla Dorosłych i Oddziału dla Dzieci i Młodzieży. Część zakupionych tytułów to lektury szkolne.

Dla dorosłych czytelników zakupiono m.in.: Jussi Adler-Olsen *Pogrzebany, Wisząca dziewczyna*, Katarzyna Bonda *Czerwony Pająk*, Chris Carter *Galeria umarłych*, Wojciech Chmielarz *Żmijowisko, Rana*, Stefan Darda *Nowy dom na Wyrębach, Opowiem ci mroczną historię, Przebudzenie zmarłego czasu, Zabij mnie tato*, Ken Follett *Filary Ziemi*, Camilla Lackberg *Złota klatka*, Bernard Minier *Siostry*, Wojciech Miłoszewski *Farba, Kontra*, Remigiusz Mróz *Immunitet, Inwazja, Inwigilacja, Rewizja, Testament, Oskarżenie*, Jo Nesbo *Nóż, Pragnienie*, B.A. Paris *Na skraju załamania, Pozwól mi wrócić, Za zamkniętymi drzwiami*, Katarzyna Puzyńska *Rodzanice, Nora, Utopce, Z jednym wyjątkiem*, Dorota Schrammek *Horyzonty uczuć, Na brzegu życia, Wiatr wspomnień*, Severski Vincent V. *Odwet, Zamęt*, Leopold Tyrmand *Zły*, Małgorzata Warda *Dłonie, Ominąć Paryż, Ta którą znam, Najpiękniejsza na niebie, 5 sekund do 10*, Magdalena Witkiewicz *Pierwsza na liście, Po prostu bądź*.

Do Oddziału dla Dzieci i Młodzieży zakupiono lektury: *Niesamowite przygody dziesięciu*

skarpetek, Oto jest Kasia, Przygody kota Filemona, Ania z Zielonego Wzgórza, Faraon, Cudaczek-Wyśmiewaczek, Mały Książę, Plastusiowy pamiątnik oraz m.in. audiobooki: Gabrielle Kent (Alfie Bloom i tajemnice zamku i Alfie Bloom i złodziej talizmanu), Grzegorz Kasdepke Drużyna Pani Miłki, Renata Piątkowska Opowiadania do chichotania, Natasza Socha (Zula w szkole czarownic, Zula i porwanie Kropka), Zofia Staniszevska (Zagadka biblioteki, Zagadka dębów rogańskich, Zagadka królowej Parku, Zagadka jaskini, Zagadka kapsuły czasu, Zagadka teatru).

Dotacja Biblioteki Narodowej

W 2019 roku otrzymano grant z Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 19.280,00 zł na zadanie „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych”, dotyczący dofinansowania zadań w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy program Rozwoju Czytelnictwa”. Zakupu dokonano w oparciu o Umowę Nr BN /1844 /2019 z dnia 30 sierpnia 2019 r. zawartą pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Miejską Biblioteką Publiczną w Czeladzi. Zakupiono ogółem 831 wol. i 22 egz. książki mówionej (audiobooków).

Struktura zakupionych książek z dotacji :

- literatura piękna dla dorosłych 506 wol. = 60,89 %
- literatura piękna dla dzieci i młodz. 191 wol. = 22,98 %
- literatura popularnonaukowa 134 wol. = 16,13 %

	Liczba książek	Wartość
Wypożyczalnia dla Dorosłych	206	5 091,25
Czytelnia Naukowa	13	739,75
Oddział dla Dzieci i Młodzieży	69	1 233,35
	288	7 064,35
Filia nr 1	155	3 363,48
Filia nr 2	177	3 858,27
Filia nr 4	112	2 475,45
Filia nr 5	99	2 160,26
	831	18 921,81
Audiobooki	22	358,19
	853	19 280,00

Struktura księgozbioru:

Na dzień 31.12.2019 r. książkowe zbiory biblioteczne liczyły 165.608 wol., z tego:

• literatura piękna dla dorosłych	74.386	44,92 %
• literatura piękna dla dzieci i młodzieży	36.815	22,23 %
• literatura naukowa	54.407	32,85 %

Na 1 mieszkańca Czeladzi przypada 5,55 wol.

Na 1 czytelnika przypada 29,61 wol.

Selekcja zbiorów

Wycofano w 2019 r. ze zbiorów ogółem 4.497 wol. (w tym 100 broszur).

Usunięto książki ogółem na kwotę 6.496,18 zł + (broszury 0,30 zł)

• zniszczone, zacytane	2.750 wol.	4.825,71 zł
• zagubione przez czytelników	63 wol.	828,31 zł
• wycofane	1.550 wol.	769,72 zł
• braki poskontrowe (Wypożyczalnia)	34 wol.	72,44 zł
• broszury	100 wol.	0,30 zł

	4.497 wol.	6.496,48 zł

4.2. Prenumerata czasopism – potrzeby a realia; zakup czasopism elektronicznych (opłacalność, korzyści)

Zakup prasy w 2019 roku, dostępnej we wszystkich agendach Biblioteki Miejskiej w Czeladzi wyniósł 13.281,01 zł:

• prenumerata (KOLPORTER)	11 041,01 zł
• prenumerata w wydawnictwach	2 240,00 zł

środki budżetowe :	13 281,01 zł
• prenumerata INFORLEX Administracja Standard online	2 843,76 zł

Środki budżetowe	16 124,77 zł

Ze względu na wysokość posiadanych środków utrzymano podobną ilość tytułów czasopism i utrzymano rezygnację z prenumeraty gazet codziennych na placówkach. W naszych czytelniach w 2019 roku dostępnych było 149 tytułów gazet i czasopism (z zakupu 67).

Nadal były dostępne m.in.: *Murator*, *Wiedza i Życie*, *Świat Nauki*, *Poradnik domowy*, *Twój Styl*, *Zwierciadło*, *Pani*. Wielu czytelników najchętniej widziałyby w czytelniach prasę „typu plotkarskiego” np. *Fakt*, *Super Express*, *Naj*, *Życie na gorąco*, *Fakty i mity*.

Prenumerata realizowana była przez firmę KOLPORTER. Zamówiono również prenumeratę bezpośrednio u wydawców: Prószyński Media, „Agora”, „Edipresse Polska”.

	Liczba tytułów	W tym z prenumeraty
Czytelnia Naukowa	64	28
Oddział dla Dzieci	3	2
	67	30
Filia nr 1	19	13
Filia nr 2	22	11
Filia nr 4	21	9
Filia nr 5	20	4
Ogółem	149	67

Do czerwca otrzymywaliśmy 5 egz. czasopisma *Śląsk* z Biblioteki Śląskiej, od lipca zaprenumerowano tylko 1 egz. do Czytelni Naukowej.

Dużo tytułów czasopism otrzymują placówki od bibliotekarzy i czytelników. Czytelnie zasilają przeczytane gazety i czasopisma: m.in.: *Agora, Viva, Polityka, Wprost, Pani, Kino, Retro, Zwierciadło, Sukces, Elle, Gala, Show, Życie na gorąco, Fakt.*

W ciągu roku 2019 w Bibliotece dostępne były następujące czasopisma bibliotekarskie (z prenumeraty), z których korzystali pracownicy MBP oraz czytelnicy: *Bibliotekarz, Biblioteka w szkole, Guliwer, Poradnik Bibliotekarza, Biblioteka Publiczna.* Dodatkowo pozyskano jako dar czasopismo *Książki*, wydawane przez „Gazetę Wyborczą” jako samodzielną publikację (dwumiesięcznik, potem miesięcznik)

4.3. Projekt OMNIS BN – nie realizowano

4.4. Zakup zbiorów elektronicznych – uczestnictwo w konsorcjach

Ze względów finansowych nie planujemy w 2020 roku przystąpienia do w/w konsorcjów i wspólnego użytkowania zbiorów elektronicznych

4.5. Problem makulatury – sposoby utylizacji, koszty utylizacji itp.

W Bibliotece Centralnej problem makulatury dotyczy głównie nieaktualnych numerów gazet i czasopism. Tytuły, których Biblioteka nie gromadzi są usuwane z agendy i składowane w magazynie, w miejscu do tego przeznaczonym. Zebraną makulaturę odbiera firmą zajmująca się skupem surowców wtórnych. W 2019 roku MBP w Czeladzi nie uzyskała zysku ze sprzedaży makulatury a koszt wywozu wyniósł 1,92 zł.

Makulatura zebrana w filiach odbierana jest na bieżąco przez czytelników, szczególnie

młodzież, która dostarcza ją do szkół na potrzeby zbiórki surowców wtórnych.

5. Czytelnictwo. Promocja. Działalność informacyjna

5.1 Czytelnictwo dorosłych – problemy i obserwacje

W ciągu 2019 r. placówki biblioteczne zarejestrowały 5 593 czytelników (o 48 mniej niż w 2018 r. - spadek o 0,8%); wskaźnik czytelnictwa wyniósł 18,76 czytelników / 100 mieszkańców. Należy podkreślić, że od ponad 10 lat Czeladź odnotowuje spadek liczby mieszkańców: w 2006 r. było ich 34 156 a w 2019 – już 29 15, czyli nastąpił spadek o 6% (według danych Urzędu Miasta).

Odwiedziny wyniosły ogółem: 89 562 osoby (o 438 osób mniej niż w 2018 r.), z tego:

- wypożyczalnie 66 323 osób
- czytelnie 23 239 osób

Z powyższych danych wynika, że 1 czytelnik odwiedził MBP 16,01 razy w ciągu roku. Średnio dziennie wszystkie placówki biblioteczne odwiedziło 312,1 osoby, co daje statystycznie 62,42 odwiedzających na jednej placówce.

W 2019 r. Biblioteka była otwarta dla czytelników przez 287 dni.

Wypożyczenia książek ogółem: 158 428 wol. (o 1 683 więcej niż w 2018r.), z tego:

- wypożyczalnie 154 553
- czytelnie 3 875

Średnio 1 czytelnik w ciągu roku wypożyczył 28,33 książki a liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniosła 531,37 wol.

Odwiedzający czytelnie

- uzyskali 6 327 informacji (o 95 więcej niż w 2018 r.)
- skorzystali z 16 270 egz. czasopism (o 2.811 mniej niż w 2018 r.)

Z dostępu do Internetu skorzystały 3.853 osoby (o 820 mniej niż w 2018 r.)

W roku 2019 zauważalny jest wzrost liczby wypożyczeń książek. Wzrost ten świadczy o trafnym zakupie pozycji książkowych przez bibliotekarzy. Również dzięki wprowadzeniu w Filii nr 2 od października 2019 roku wypożyczania komputerowego czytelnicy zostali niejako zmuszeni do systematycznych wizyt w Bibliotece co najmniej jeden raz w miesiącu i wymiany przeczytanych książek lub ich przedłużania, aby uniknąć opłat z tytułu przetrzymywania materiałów bibliotecznych. Także zniesienie w 2016 r. kaucji dla czytelników spoza Czeladzi miało wpływ

na wzrost liczby zapisów i wypożyczeń.

Najliczniejszą grupę wśród osób dorosłych stanowili czytelnicy pracujący w średnim wieku (od 25 do 44 lat) oraz czytelnicy starsi, powyżej 60-tego roku życia, często niepracujący. W większości użytkownicy zainteresowani byli beletrystyką, literaturą faktu, reportażami, książkami o tematyce podróżniczej oraz przewodnikami turystycznymi. Często sięgali po powieści obyczajowe, romanse, książki sensacyjne, kryminały i biografie. Nieco mniejszym zainteresowaniem cieszyły się horrory i fantastyka. Z literatury popularnonaukowej wypożyczano książki historyczne, a w szczególności dotyczące okresu II wojny światowej i historii najnowszej, biografie znanych osób. Poza tym czytelnicy dorośli chętnie wypożyczali książki z dziedziny marketingu, zarządzania, ekonomii, psychologii i pedagogiki, socjologii i zagadnień społecznych.

MBP w Czeladzi posiada tylko 1 czytnik e-booków (nagroda w konkursie FRSI).

Działalność informacyjna

W 2019 r. w czytelnich udzielono 6 327 informacji, czyli o 95 więcej niż w roku poprzednim. Zmienił się profil oczekiwań użytkowników. Po informację przychodzili głównie osoby starsze, dla których pracownicy czytelnicy stawali się przewodnikami po świecie informacji cyfrowej. Polegało to na pomocy w korzystaniu z różnych nośników informacji, wyszukiwaniu materiałów oraz pomocy w drukowaniu potrzebnych wiadomości lub skanowaniu dokumentów.

Działalność informacyjna placówek w mniejszym stopniu niż w ubiegłych latach, polegała na wyszukiwaniu pozycji książkowych, artykułów prasowych czy wiadomości pochodzących z Internetu na różne zadawane przez użytkowników tematy. Jednakże zainteresowani byli dokładnie informowani o materiałach gromadzonych, przechowywanych i udostępnianych przez Bibliotekę. Informacji udzielało się ustnie, telefonicznie lub za pomocą e-maila. Tematy zapytań były przeróżne: od adresów i zdjęć czy połączeń komunikacyjnych do uzdrowisk i sanatoriów, przez zagadnienia dotyczące historii i współczesności miasta lub regionu.

Nadal zauważalny jest spadek zainteresowania publikacjami książkowymi, stąd w zakupach nowości czytelnicy dominowały pozycje odpowiadające ściśle preferencjom czytelników, związane z najpopularniejszymi kierunkami studiów: prawo, kosmetologia, bezpieczeństwo oraz szkołami na terenie miasta – pracownik socjalny, logistyk, technik hotelarz. W związku z tym, analogicznie do lat wcześniejszych, popularnością cieszyły się publikacje z działów: prawo, zarządzanie przedsiębiorstwem, zarządzanie zasobami ludzkimi, logistyka, socjologia, pedagogika, administracja, współczesny terrorizm. Udzielano także informacji i pomocy użytkownikom Infor Lexa.

Najczęściej z usług informacyjnych czytelnicy korzystali studenci, osoby bezrobotne (wymagające pomocy przy pisaniu CV, listów motywacyjnych czy wysyłaniu aplikacji) i osoby starsze. Najmniejsze zainteresowanie dało się zauważyć w grupie uczniów szkół średnich. Najwięcej użytkowników korzystało z możliwości dostępu do komputera, Internetu, drukarki i skanera (przeszukiwanie baz danych w celach informacyjnych, szukanie ofert pracy, skanowanie i drukowanie po-

trzebnych materiałów, korzystanie z dostępu do portali społecznościowych). Znaczna część osób w tej grupie wymagała pomocy, której pracownicy czytelnicy w miarę możliwości udzielali.

Stalą grupę użytkowników czytelnicy stanowią osoby korzystające z prasy codziennej, tygodniowej i miesięcznej (czytając na miejscu lub wypożyczając do domu).

Kopalnia Kultury

Kopalnia Kultury – dział Biblioteki zajmujący się promocją i organizacją imprez kulturalnych, w tym promujących czytelnictwo i kulturę słowa, rozpoczął swoją działalność 2.01.2017 r. Głównym celem działania Kopalni była organizacja wydarzeń dla lokalnej społeczności. Zakres działania obejmował organizację koncertów, spektakli teatralnych dla dzieci i dorosłych, seansów filmowych, wykładów Uniwersytetu Dziecięcego w Czeladzi, spotkań z podróżnikami, autorami książek oraz ciekawymi osobistościami świata kultury i nauki. Działalność edukacyjna była prowadzona w zakresie muzycznym oraz teatralnym. W Sali Widowiskowej Kopalni Kultury odbywały się akademie szkolne i uroczystości miejskich jednostek. Scena zewnętrzna umożliwiała organizację imprez plenerowych w sezonie letnim: festynów, plenerowego kina letniego, koncertu muzyki klasycznej. Z kina Kopalni Kultury w 2019 roku łącznie skorzystały 8 834 osoby. W roku 2019 w wydarzeniach cyklicznych dla dzieci uczestniczyło 6 329 osób. Oprócz wydarzeń cyklicznych odbyły się również 34 inne wydarzenia, w których udział wzięły 5 933 osoby. W roku 2019 w wydarzeniach Kopalni Kultury uczestniczyły łącznie 24 703 osoby

5.1.1 Sposoby promocji czytelnictwa, wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych. Ciekawe przykłady imprez, konferencji, festiwali

Podobnie jak w latach poprzednich wszystkie placówki biblioteczne podejmowały inicjatywy, w których przenikały się działania kulturalne, informacyjne, edukacyjne, rozrywkowe i społeczne. Większość projektów realizowana była przez pracowników Biblioteki, przy minimalnym nakładzie kosztów i co najważniejsze, bez szkody dla bieżącej podstawowej działalności, czyli obsługi czytelnika. Wymagało to od bibliotekarzy ogromnego zaangażowania i pomysłowości.

Organizowano wystawy, spotkania autorskie, lekcje biblioteczne, różnorodne warsztaty, zebrania różnych grup osób, włączano się w akcje ogólnopolskie (m.in. *Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy* – sztab czeladzki już po raz dwudziesty pierwszy mieścił się w Bibliotece a dyrektor MBP była szefem Sztabu Miejskiego, *Cała Polska Czyta Dzieciom*, *Mała książka – wielki człowiek*, *Międzynarodowy Dzień Książki i Praw Autorskich*, *Tydzień Bibliotek*) i regionalne (różnorodne akcje charytatywne, np. Turniej Gwiazdkowy *Gramy dla Magdy*). Przedstawiciel Biblioteki był również obecny podczas dorocznej Konferencji Dyrektorów Samorządowych Bibliotek Publicznych Województwa Śląskiego.

Łącznie w MBP odbyło się 578 różnego typu imprez i spotkań, w których udział wzięło 10 188 osób.

Oto wycinek z tego, co Biblioteka realizowała w ciągu 2019 roku:

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Bibliotece

A. Spotkania

- ✓ Dyskusyjny Klub Książki – 11 spotkań
- ✓ spotkania Sekcji Teatralnej Dyskusyjnego Klubu Książki – uczestnictwo w spektaklu teatralnym *Malicki, czyli klasyka po bandzie* oraz w wycieczce do Muzeum Narodowego w Krakowie
- ✓ *Zakątki Pienin* – prezentacja Sebastiana Tomali
- ✓ *Cuba – wyspa rumu, cygar i salsy* – prezentacja Ziemowita Mazura
- ✓ *Trekking w Himalajach* – prezentacja Mariusza Kisiela i Marka Sułowskiego (z cyklu *Zagłębie Pasjonatów*)
- ✓ *Kolor i forma : skarby Huty Szkła Gospodarczego „Ząbkowice”* - wernisaż wystawy i prezentacja Wojciecha Tarki z Antykwariatu Latarnik (z cyklu *Zagłębie Pasjonatów*)
- ✓ Warsztaty asertywności - prowadzenie Edyta Walicka (z cyklu *Kobiety – kobietom*)
- ✓ *Jak zwiedzać świat z pustym portfelem?* - spotkanie z Karoliną Glinką
- ✓ *Ciekawostki Pustyni Błędowskiej* – prezentacja Agnieszki Lis
- ✓ spotkanie autorskie z Wojciechem Chmielarzem
- ✓ *Judaika na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej* – prezentacja Grzegorza Onyszki
- ✓ spotkanie z Aleksandrą Bekus, promocja książki *Mroczny tatuaż serca*
- ✓ Dzień dla Kobiet i Kobietek – zajęcia pilatesu i jogi, nauka salsy, spotkanie z dietetykiem klinicznym, catering dietetyczny, warsztaty z samobadania piersi, moda na wiosnę, warsztaty rękodzieła dla dorosłych, wizaż dla kobiet oraz poczęstunek
- ✓ *Z Zagłębia pod Tomaszów Lubelski – krajoznawczo i historycznie: jak we wrześniu 1939 Zagłębiacy walczyli z Niemcami* – prezentacja Marcina Tutaja
- ✓ *Mapa marzeń* - prowadzenie Lidia Fiejtek (z cyklu *Kobiety - kobietom*)
- ✓ *Pontonowa przygoda z Ciulim-Czulentem w tle* – prezentacja Swietłany Koniuszewskiej
- ✓ cykl spotkań „W Obiektywie Życia – Poniedziałkowy Klub Seniora w Dwójce” - spotkania o charakterze edukacyjno-kulturalnym

B. Wystawy m.in.:

- ✓ *Portret SDS Ostoja w fotoobiektywie*
- ✓ *Sfotografowane smakuje lepiej* – wystawa fotografii Magdaleny Batko-Grados i Agaty Grados
- ✓ *WieleKropek* – wystawa grafik i rysunków Anety Formickiej

- ✓ *Bibliotekarze: ludzie, pasjonaci i... wariaci* – wystawa prezentująca pasje bibliotekarek i bibliotekarzy MBP w Czeladzi
- ✓ *Kolor i forma: skarby Huty Szkła Gospodarczego „Ząbkowice”* - wystawa z cyklu *Zagłębie Pasjonatów*
- ✓ *Maria Nogajowa: bibliotekarz, artysta, społecznik* – wystawa w 120. rocznicę urodzin
- ✓ *Idzie jesień przez park* – wystawa obrazów namalowanych przez osoby niepełnosprawne (Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych *Familia*)
- ✓ *2019 rokiem Stanisława Moniuszki*
- ✓ *Magia świąt i zimy w literaturze* – wystawka okolicznościowa
- ✓ *Swojskie klimaty* – wystawa malarstwa Adama Śmietany
- ✓ *Podróże w obiektywie Wojciecha Skórki* – Wyspy Kanaryjskie (wystawa fotografii)
- ✓ *Autografy na cztery łapy* – wystawa fotograficzna Iwony Belicy
- ✓ *Zakochaj się w dobrej książce* – wystawka książek na Walentynki oraz akcja promująca czytanie
- ✓ *Magdalena Majcher* – wystawka książek autorki
- ✓ *Bajki z naszego dzieciństwa* – wystawa książek

C. Warsztaty

warsztaty rękodzieła Czeladzkiego Koła Gospodyń Miejskich:

- ✓ Serduszka z filcu
- ✓ Wiklinowe cuda
- ✓ Łapacze snów
- ✓ Kwiaty z krepiny
- ✓ Sucha porcelana
- ✓ Ramki shabby chic
- ✓ Laleczka dziewiarska – biżuteria na jesień
- ✓ Choinki z mchu

oraz inne:

- ✓ *Podusiowe szaleństwo* (warsztaty rękodzieła dla Seniorów 60+ w ramach projektu Czeladzki Fundusz Senioralny)
- ✓ Ekobiblioteka – warsztaty *Robimy woskowijki*
- ✓ warsztaty rękodzieła w ramach spotkań MiksSenior
- ✓ *Nie tylko dla kobiet* – warsztaty kreatywne z okazji 8 maca
- ✓ *Czeladzki Piotruś* – warsztaty dla seniorów (w ramach projektu Czeladzki Fundusz Senioralny)
- ✓ *Z Kostką Rubika za Pan Brat* – warsztaty układania kostki Rubika

D. Inne działania kulturalno-edukacyjne

- ✓ Tydzień Bibliotek (akcja promująca książki i czytanie, kiermasz taniej książki, losowanie książek-niespodzianek, słodka niespodzianka dla czytelników)
- ✓ Rummikub Caffè dla Seniora
- ✓ szkolenie dla młodzieży z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Czeladzi prowadzonego przez pracowników Wypożyczalni dla Dorosłych z zakresu obsługi elektronicznego katalogu bibliotecznego SOWA
- ✓ cykl *Podwieczorek z planszówką* – gry planszowe
- ✓ cotygodniowe dyskusje na temat audiobooków oraz dostarczanie prasy kolorowej do Domu Pomocy Społecznej „Senior”
- ✓ 27. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy – Sztab Główny

Działania kulturalno-edukacyjne dla dorosłych w Kopalni Kultury

- ✓ zajęcia chóralne dla dorosłych i seniorów
- ✓ zajęcia dla mam wraz z dziećmi (tzw. Klub Niezwykłej Mamy)
- ✓ koncerty: koncert kolędowy Music Team, koncert Julii Biłek, Albo i Nie, Carantouhill&Salake, Pedro y Mari, Freeborn Brothers, Umami i Klaudia Waldon, Wieczór Moniuszkowski
- ✓ Kino Kopalni Kultury
- ✓ Urodzinowa Prywatka na Piaskach – impreza plenerowa w klimatach PRL, w ramach której odbyło się Narodowe Czytanie, gry i zabawy podwórkowe dla dzieci oraz koncert i potańcówka w plenerze

5.1.2 Spotkania autorskie – nazwiska zaproszonych gości wraz z informacją czy spotkanie było finansowane ze środków DKK

- ✓ Agnieszka Krawczyk – spotkanie autorskie finansowane ze środków DKK
- ✓ Magdalena Majcher – promocja książki *Saga nadmorska*
- ✓ Wojciech Chmielarz – spotkanie autorskie
- ✓ Przemek Corso – promocja książki o Czeladzi *Miasto tajemnic*
- ✓ Liliana Jędrzejewska-Mucha – spotkanie z autorką książki *Pierwszaki – dawne maluchy*
- ✓ Aleksandra Bekus – promocja książki *Mroczny tatuaż serca*
- ✓ Jolanta Klimek – spotkanie z autorką tomików poezji
- ✓ spotkanie z Krzysztofem Zięcikiem wraz ze Sceną Poetycko-muzyczną AKWAMARYN
- ✓ Cezary Jan Lis – promocja książki *Świat, który odszedł*

5.1.3 Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział:

- ✓ IV Ogólnopolska Noc Bibliotek pod hasłem *Znajdźmy wspólny język: indyjskie fascynacje*

(pokaz tańców zespołu Natarang Dance Group połączony z warsztatami tanecznymi, stanowisko malowania henną, stanowisko z biżuterią i strojami hinduskimi, możliwość zrobienia sobie pamiątkowego zdjęcia, warsztaty nauki mudr, czyli gestów dłoni, prezentacja slajdów o kulturze i tańcu Indii przez członków zespołu, czytanie baśni hinduskich dla najmłodszych, kolorowanie mandali i indyjskich słoni, wymiana książek, quizy i zagadki inspirowane tematyką indyjską, nagrody i wyróżnienia dla najaktywniejszych czytelników – dzieci i dorosłych)

- ✓ Narodowe Czytanie nowel Bolesława Prusa połączone z imprezą miejską „Urodziny Piasków” w klimatach PRL (wśród zaproszonych gości byli przedstawiciele władz miasta, którzy czytali *Katarynkę* B. Prusa; imprezy towarzyszące – zabawy ruchowe i animacje, zajęcia plastyczne i warsztaty rękodzieła, gry i zabawy z czasów PRL, ubrania i pamiątki z tego okresu) Czeladzkie Senioralia – udział w festynie organizowanym dla czeladzkich (i nie tylko) seniorów; własny namiot, promocja oferty skierowanej do seniorów i wszystkich mieszkańców
- ✓ Dzień dla Kobiet i Kobietek (warsztaty rękodzieła, tworzenie bransoletek i wiosennych wianków, porady dietetyczki, zdrowa dieta dla aktywnych kobiet, spotkanie z instruktorką fitness i jogi, warsztaty salsy, profilaktyka raka piersi, spotkanie z wizażystką, a dla najmłodszych warsztaty tworzenia biżuterii z piankowego papieru, kącik kulinarny z degustacją owocowych szaszłyków)
- ✓ Tydzień Bibliotek 2019 – cykl imprez promujących Bibliotekę, książki i czytanie

Do akcji czytelniczych możemy zaliczyć też humorystyczne wystawki organizowane przez Czytelnię i Wypożyczalnię dla Dorosłych, konkursy (łatwiejsze lub trudniejsze – ale zawsze z nagrodami i związane z literaturą) a także Letnią czytelnię, która przez dwa miesiące wakacji mieściła się przed biblioteką. Wzbudzała ona zainteresowanie przechodzących, którzy chętnie zasiadali na ławkach i czytali udostępnione pozycje a także niejednokrotnie wstępowali do biblioteki i korzystali z udostępnionych pozycji.

5.1.4 Obchody rocznic Powstań Śląskich w bibliotece – czy organizowano, rodzaje uroczystości, plany na rok 2020.

W 2019 roku nie organizowano obchodów rocznic powstań śląskich. W 2020 roku planowana jest prelekcja lub lekcja biblioteczna na ten temat, wystawki informacyjne i książkowe oraz wystawa plakatów plebiscytowych.

5.2. Czytelnictwo dzieci i młodzieży – problemy i obserwacje.

Do końca 2019 roku w Wypożyczalniach dla Dzieci i Młodzieży MBP w Czeladzi zarejestrowano 1 832 czytelników do 15 roku życia, o 181 więcej niż w roku ubiegłym. Przyczyniły się

do tego zapewne: szeroko nagłośniana w mediach i prasie akcja *Mała książka – wielki człowiek*, której inicjatorem jest Instytut Książki, bogata oferta zajęć warsztatów i zajęć dla dzieci oraz coraz większa świadomość rodziców o roli książki w życiu dziecka. Bardzo dużą wagę przykładamy do działań promujących czytelnictwo wśród najmłodszych czytelników i ich rodzin, ponieważ zdajemy sobie sprawę, że po książki częściej sięgają przede wszystkim osoby, które polubiły czytanie w dzieciństwie.

Z naszych obserwacji wynika, że to dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym stanowią najliczniejszą grupę stałych czytelników oddziałów dla dzieci i młodzieży. Najtrudniej dotrzeć do młodzieży gimnazjalnej, która zazwyczaj sięga po lekturę z obowiązku i rzadko czyta dla przyjemności. Główną przyczyną braku zainteresowania książką wśród młodzieży jest fakt, iż ich ulubioną formą spędzenia czasu wolnego jest komputer oraz oglądanie telewizji.

Najmłodszy czytelnicy najchętniej sięgają po książki interaktywne, które są dobrą alternatywą dla komórek oraz tabletek. Oprócz interesujących treści zawierają one ruchome elementy, ukryte części ilustracji, a inne posiadają trójwymiarowe ilustracje. Dużą popularnością cieszą się bajki oraz opowiadania z pierwszego i drugiego poziomu. Natomiast nieco starsi czytelnicy najchętniej czytają książki współczesnych autorów o tematyce obyczajowej, humorystycznej lub przygodowej. W dalszym ciągu maleje zainteresowanie dzieci i młodzieży literaturą popularno-naukową.

5.2.1. Lekcje biblioteczne, warsztaty, szkolenia, konkursy, najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo.

Bardzo duży wpływ na promowanie czytelnictwa mają zajęcia kulturalno-edukacyjne skierowane do przedszkolaków i uczniów z terenu Czeladzi, imprezy oraz różnego rodzaju akcje czytelnicze. W tym celu Biblioteka współpracowała z siedmioma publicznymi przedszkolami, czterema szkołami, świetlicą Ośrodka Wspierania Dziecka i Rodziny i Miejskim Zespołem Szkół Specjalnych.

W 2019 roku odbyło się 36 lekcji bibliotecznych, w których udział wzięło 635 osób.

Przykłady lekcji bibliotecznych prowadzonych w oddziałach dla dzieci i młodzieży:

- ✓ Maria Nogajowa – bibliotekarka, artystka, społecznik,
- ✓ Mądrzy Cyfrowi w świecie wartości,
- ✓ Legendy mojego miasta,
- ✓ Memo biblioteczne – tworzenie kart do gry,
- ✓ Skacząca biblioteka – pasowanie na czytelnika,
- ✓ Jak powstaje książka – jej droga od autora do czytelnika.

Dla przedszkolaków oraz uczniów organizowane były także zajęcia literacko-plastyczne. Odbyło się 118 spotkań, w których udział wzięło 1 710 osób. Tematy zajęć były zgodne

z typowymi i nietypowymi świętami zamieszczonymi w kalendarium na 2019 rok oraz zgodne z oczekiwaniami wychowawców.

Przykłady zajęć promujących czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży :

- ✓ Patrzyć dłońmi,
- ✓ Czarne koty lubią psoty,
- ✓ Dzień Kobiet i Kobietek – warsztaty tworzenia biżuterii z piankowego papieru, prowadzone przez EMlland,
- ✓ Karmniki z recyklingu,
- ✓ Spotkanie organizowane w ramach Klubu (nie) zwykłej mamy – zabawa dla dzieci do 4 roku życia i opiekunów,
- ✓ Kartka, kredki i skarpetki – zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku 5-9 lat (9 spotkań),
- ✓ Spotkania za regałem – cykliczne zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci w wieku 6-12 lat (5 spotkań),
- ✓ Podróże ciekawych świata – kreatywne warsztaty dla dzieci w wieku 6-13 lat (8 spotkań),
- ✓ Po nitce do kłębka – rodzinna gra terenowa,
- ✓ Plansza! Gry planszowe dla młodzieży (5 spotkań, 51 gier),
- ✓ JA CZYTAM – spotkania Dyskusyjnego Klubu Edukacyjnego (12 spotkań).

Formą promocji czytelnictwa był również udział Biblioteki w Targach Pszczelarstwa i Ekologii „PszCzeladź 2019”. Na stoisku bibliotecznym prezentowano książki o owadach i ekologii, a dodatkową atrakcją przyciągającą uwagę dzieci były warsztaty plastyczne.

Na przełomie czerwca i lipca bibliotekarki ze wszystkich placówek brały udział w głośnym czytaniu i zabawach w trakcie Nieobozowej Akcji Lato, organizowanej przez Harcerski Krąg Seniora. Z młodymi uczestnikami półkolonii spotkano się dwukrotnie.

W czasie ferii letnich i zimowych dla dzieci pozostających w mieście zorganizowano zajęcia plastyczne, fotograficzne, gry i zabawy np. Teatralne różności, Papierowe witraże, warsztaty etno (japońskie, brazylijskie, hiszpańskie), cykle zajęć *Z aparatem po mieście* i *Młody Picasso*.

Oddziały dla dzieci i młodzieży czeladzkiej księżnicy organizują także wystawy prezentujące prace dzieci i młodzieży, czy upamiętniające ważne rocznice literackie, np.:

- ✓ *Barwy narodowe oczami dziecka* – prace konkursowe przedszkolaków,
- ✓ *Fotografie w skali makro i mikro* wykonane przez czeladzką młodzież na zajęciach bibliotecznych
- ✓ *Dripping, suchy pędzel i monidło* - obrazy powstałe w bibliotece podczas akcji Lato w Mieście
- ✓ *Autorka cyklu Jacek i Agatka – Wanda Chotomska, 90 rocznica urodzin*
- ✓ *Brzechwa i Tuwim* – prace plastyczne dzieci z Przedszkola nr 9 do wierszy poetów
- ✓ *Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek*.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 10 spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki dla Młó-

dzieży Dwukropek. Na odbywających się raz w miesiącu spotkaniach omawiana jest wcześniej wybrana książka. Młodzieżowy klub dyskusyjny liczy 5 stałych członków oraz 2-3 osoby przychodzące na spotkania sporadycznie.

Działania kulturalno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży w Kopalni Kultury:

Zajęcia umuzykalniające dla dzieci – odbyło się 15 zajęć, udział wzięło 346 osób

- ✓ Poranek w Kopalni Kultury – odbyło się 9 poranków, udział wzięła 1 941 osoba
- ✓ Seanse kinowe dla dzieci – 91 seansów, udział wzięły 4 042 osoby

5.2.2. Spotkania autorskie – nazwiska zaproszonych gości wraz z informacją czy spotkanie było finansowane ze środków DKK.

- ✓ Agnieszka Krawczyk – spotkanie autorskie finansowane ze środków DKK
- ✓ Renata Piątkowska – spotkanie zorganizowane ramach Dyskusyjnego Klubu Książki i Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, współfinansowane ze środków Instytutu Książki
- ✓ Magdalena Majcher – promocja książki *Saga nadmorska*
- ✓ Wojciech Chmielarz – spotkanie autorskie
- ✓ Przemek Corso – promocja książki o Czeladzi *Miasto tajemnic*
- ✓ Liliana Jędrzejewska-Mucha – spotkanie z autorką książki *Pierwszaki – dawne maluchy*
- ✓ Aleksandra Bekus – promocja książki *Mroczny tatuaż serca*
- ✓ Jolanta Klimek – spotkanie z autorką tomików poezji
- ✓ spotkanie z Krzysztofem Zięcikiem wraz ze Sceną Poetycko-muzyczną AKWAMARYN
- ✓ Cezary Jan Lis – promocja książki *Świat, który odszedł*

5.2.3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka brała udział.

Oddziały dla dzieci i młodzieży biorą udział w ogólnopolskiej akcji: Cała Polska Czyta Dzieciom. Bibliotekarze odwiedzają pobliskie przedszkola czytając w nich opowiadania, baśnie i wiersze. Przykładowe cykle tematyczne czytanych książek to: Każda książka jest ciekawa, z każdą dobra jest zabawa, O złości i radości czyli książki o uczuciach, Kto książki czyta ten nie błądzi i nie pyta, Człkita wiersze czyta. W trakcie Tygodnia Bibliotek przedszkola odwiedził znany bohater książek i kreskówek żółw Franklin, który był animatorem gier i zabaw dla dzieci. W akcji głośnego czytania brało udział 7 przedszkoli, w sumie odbyło się 67 spotkań i wzięło udział 3 090 dzieci.

Wypożyczalnie dla dzieci i młodzieży realizowały projekt *Mała książka – wielki człowiek*, stworzony przez Instytut Książki. Akcja skierowana była do dzieci w wieku 3-6 lat. Każdy młody czytelnik otrzymywał Wyprawkę Czytelniczą zawierającą książkę *Pierwsze czytanki dla...* oraz Kartę Małego Czytelnika. Rodzic otrzymywał poradnik: *Książką połączeni czyli O roli czytania w*

życiu dziecka.

Z okazji Tygodnia Bibliotek organizowano pasowania na czytelnika, wycieczki do bibliotek, Kiermasz taniej książki.

W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom zaproszono przedstawicieli Rady Miejskiej na spotkania *Przyjdź przeczytam Ci bajeczkę* łączące czytanie fragmentów książek z zabawami ruchowymi i śpiewem.

Podczas Narodowego Czytania przygotowano atrakcje dla dzieci i młodzieży m.in. gier retro: cymbergaj, bierki, pchełki, tworzenie baniek mydlanych, tworzenie obrazów kredą na asfalcie.

Pozostałe akcje czytelnicze i święta książki :

- ✓ Książki wydane inaczej. Światowy Dzień Braille'a,
- ✓ Gwary w języku polskim. Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego,
- ✓ Nieobozowa Akcja Lato organizowana przez miasto dla dzieci – dwukrotnie przeprowadzono zajęcia łączące czytanie z elementami zabawy ruchowej (181 uczestników),
- ✓ FANTastyczna Biblioteka – gry i zabawy wykorzystujące okulary VR

6. Obsługa osób niepełnosprawnych i specjalnych grup użytkowników

6.1. Stan i ocena działalności filii i punktów bibliotecznych w szpitalach, domach opieki, aresztach.

- nie dotyczy

6.2. Liczba czytelników i wypożyczeń w filiach i punktach bibliotecznych w szpitalach, domach opieki, aresztach. - nie dotyczy

6.3. Zbiory dla czytelników niepełnosprawnych:

- ✓ liczba tytułów tzw. książek mówionych - 100 (stan na 31.12.2019 r.), 208 (w ciągu całego 2019 roku)
- ✓ liczba tytułów audiobooków – 1012 (1169 jednostek inwentarzowych)
- ✓ liczba książek z dużą czcionką (przybliżona) – ok. 120

Wypożyczalnia dla Dorosłych prowadzi od 1998 roku dział z książką mówioną. W 2019 roku praca z czytelnikiem niewidomym i słabowidzącym była kontynuowana. Zgodnie z założeniami zawartymi w planie pracy w ciągu ubiegłego roku kontynuowano również współpracę z Działem Zbiorów dla Niewidomych Głównej Biblioteki Pracy i Zabezpieczenia Społecznego w Warszawie.

Dane liczbowe charakteryzujące czytelnictwo w dziale książki mówionej (stan na dzień 31.12.2019 r.):

Liczba zbiorów książki mówionej:	100 tytułów (1.295 kaset)
Liczba zarejestrowanych czytelników:	2
Liczba odwiedzin:	34
Liczba wypożyczeń:	137 tytułów (1.954 kasety)

W dziale z książką mówioną na koniec roku sprawozdawczego znajdowało się 100 tytułów (1.295 kaset). Zgodnie z zapotrzebowaniem zgłaszanym przez czytelników były to książki sensacyjne, kryminały, obyczajowe, biograficzne, historyczne i romanse. Liczba tytułów książki mówionej udostępnionych czytelnikom w całym 2019 roku była większa i wynosiła 208 pozycji (2 831 kaset), gdyż dwa razy w ciągu roku wyczytane (wysłuchane) tytuły były wymieniane na nowe w ramach współpracy z Działem Zbiorów dla Niewidomych w Warszawie.

W 2019 roku można było zaobserwować ustabilizowanie się liczby czytelników (2 osoby) zainteresowanych książką mówioną na jednolitym, niskim poziomie w porównaniu z rokiem ubiegłym, chociaż ta sama liczba czytelników więcej razy odwiedziła dział z książką mówioną i wypożyczyła więcej tytułów. Zaistniała sytuacja spowodowana była systematycznym zmniejszaniem się liczby czytelników, jak również coraz większym zainteresowaniem czytelników audiobookami, które są bardziej poręczne i lżejsze do przenoszenia niż ciężkie, zajmujące dużo miejsca i łatwo psujące się kasety magnetofonowe. Użytkownikami książki mówionej są od wielu lat te same osoby, w większości starsze, schorowane, nie wychodzące z domu, zaopatrywane w lekturę przez członków rodziny. Z rozmów z tymi osobami wynika, że są przyzwyczajone do tej formy książek, nie są zainteresowane audiobookami, a lektura stanowi ich nieliczną rozrywkę i formę spędzania czasu. Liczba czytelników książki mówionej zmniejsza się rokrocznie z powodu zgonów czytelników lub pogorszenia się ich stanu zdrowia. Innym powodem zaprzestania korzystania z książki mówionej sygnalizowanym przez czytelników jest awaria sprzętu odtwarzającego, a ceny nowego stanowią dla nich barierę finansową. Można wnioskować, że sytuacja naszego działu z książką mówioną nie jest odosobniona, gdyż Dział Zbiorów dla Niewidomych w Warszawie nie inwestuje już w nowe nagrania książek na kasetach magnetofonowych. Najnowsze książki pochodzą z 2011 roku.

6.4. Czy Biblioteka wzbogaciła się w 2018 roku o stanowiska komputerowe lub inne sprzęty przeznaczone i ułatwiające korzystanie z instytucji osobom z dysfunkcją wzroku. Jeżeli tak, to jakie?

W 2019 roku MBP kontynuowała prowadzenie strony internetowej dostosowanej do potrzeb niepełnosprawnych użytkowników. Strona wzbogacona jest o możliwość powiększenia tekstu na stronie głównej i każdej z podstron. Dodatkowo osoby z dysfunkcją wzroku mogą korzystać z dwóch wersji kontrastowych – jasnej z ciemnym tekstem i ciemnej z jasnym tekstem. Strona internetowa MBP dostosowana jest do współpracy z programami czytającymi treść strony www, po-

nadto teksty na stronie napisane są prostym, zrozumiałym i przystępnym językiem.

6.5. Formy pracy i działania Biblioteki na rzecz osób chorych, niepełnosprawnych, seniorów i innych osób z grup tzw. wykluczonych; współpraca Biblioteki z instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się działalnością na rzecz tych grup; w jaki sposób Biblioteka promuje swoje usługi wśród osób niepełnosprawnych.

Biblioteka uczestniczyła w świadczeniu usług na rzecz osób chorych, niepełnosprawnych oraz seniorów poprzez:

- ✓ prowadzenie zajęć komputerowych *Komputer bez barier wiekowych* oraz *Komputer bez barier wiekowych: już coś potrafię, ale chcę więcej*;
- ✓ prowadzenie usługi *Książka na telefon*;
- ✓ prowadzenie działu z książką mówioną;
- ✓ prowadzenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku;
- ✓ prowadzenie warsztatów *MixSenior*;
- ✓ prowadzenie zajęć *Podwieczorek z planszówką*;
- ✓ spotkania *Rummikub Caffe dla Seniora* (we współpracy z UTW),
- ✓ spotkania *Czeladzki Piotruś*,
- ✓ prowadzenie spotkań *W obiektywie życia – Poniedziałkowy Klub Seniora*,
- ✓ współpracę z Domem Opieki Społecznej Senior: słuchanie audiobooków (cykl *Co w książkach piszczy*) oraz dobór lektury i wypożyczanie książek dla podopiecznych Seniora za pośrednictwem pracowników socjalnych,
- ✓ współpracę z Zespołem Szkół w Czeladzi – specjalistyczną placówką edukacyjną kształcąca dzieci i młodzież wymagające indywidualnej pomocy kadry pedagogicznej;
- ✓ współpracę z ośrodkami działającym na rzecz osób niepełnosprawnych: Środowiskowym Domem Samopomocy *Ostoja* oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych FAMILIA,
- ✓ wykorzystanie elementów biblioterapii w czasie obsługi czytelnika niepełnosprawnego i w podeszłym wieku.

Komputer bez barier wiekowych

W roku sprawozdawczym Biblioteka kontynuowała rozpoczęty w 2009 roku autorski projekt: *Komputer bez barier wiekowych*. Bezpłatne szkolenia przeznaczone były dla osób w wieku 50+, a ich głównym celem było zaznajomienie uczestników z podstawami obsługi komputera oraz przełamanie barier i stereotypów tej grupy wiekowej związanych z korzystaniem z nowoczesnych technologii. W trakcie warsztatów uczestnicy przyswajali podstawowe umiejętności z zakresu obsługi komputera oraz oprogramowania Windows.

Na zajęciach *Komputer bez barier wiekowych: już coś potrafię, ale chcę więcej* seniorzy zdobywają umiejętności pozwalające na korzystanie z komputera i internetu w stopniu zaawansowanym. W 2019 roku łącznie odbyło się 69 spotkań dla początkujących i zaawansowanych, skorzystało z nich 315 osób.

Książka na telefon

Seniorzy, osoby chore i niepełnosprawne mogły korzystać z usługi Książka na telefon (dostarczenie wybranych pozycji do domu). Pracownicy biblioteki telefonicznie umawiali się po odbiór i dostarczenie nowych pozycji do domu osób, które zgłosiły takie zapotrzebowanie. Ponadto istnieje możliwość telefonicznej prolongaty wypożyczonych pozycji.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Wzorem lat wcześniejszych Biblioteka współpracowała z instytucjami działającymi na rzecz niepełnosprawnych. Na początku roku 2019 odbyła się wystawa prac podopiecznych Środowiskowego Domu Samopomocy *Ostoja*. Zakończył ją uroczysty finał, na który zaproszono podopiecznych ośrodka, ich rodziny oraz władze miasta.

W październiku w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych FAMILIA zorganizowano wystawę i wernisaż: *Idzie jesień przez park*. Prezentowano wówczas obrazy namalowane podczas VIII Czeladzkich Plenerów Osób Niepełnosprawnych.

Kontynuowano również działania na rzecz uczniów Zespołu Szkół Specjalnych w Czeladzi. Regularnie zapraszaliśmy ich na różnego typu spotkania, na przykład zajęcia edukacyjne *Barwy jesieni*, *Po co nam zasady* oraz lekcje biblioteczne *Droga książki od autora do czytelnika*. Współpracowano również z nauczycielami przedszkola i oddziału zerowego z ZSS, do których uczęszczają dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym. Byli oni zapraszani na zajęcia literacko-plastyczne, na których wykorzystywano metody biblioterapeutyczne. Oto niektóre tematy zajęć: *Karnawałowy zawrót głowy*, *Dzień Kobiet*, *Dzień czarnego kota*, *Poczujmy magię świąt*.

Działania na rzecz seniorów

W roku sprawozdawczym podobnie jak w latach ubiegłych dla podopiecznych Domu Pomocy Społecznej Senior prowadzono cykl spotkań *Co w książkach piszczy?* W każdy poniedziałek bibliotekarze odwiedzali seniorów, przynosząc prasę i wcześniej wybrany przez seniorów audiobook. Spotkanie obejmowało wysłuchanie fragmentu nagrania i dyskusję na jego temat. Zorganizowano 42 spotkania, w których wzięły udział 1193 osoby. Udostępniono wówczas 100 audiobooków i 528 egzemplarzy prasy. Dodatkowo dla podopiecznych DPS Senior zorganizowano teatryk w wykonaniu dzieci z Przedszkola nr 7.

W 2019 roku w ramach oferty skierowanej do seniorów organizowano również spotkania

Podwieczorek z planszówką, warsztaty rękodzieła *MixSenior* oraz (we współpracy z Uniwersyte-tem Trzeciego Wieku) *Rummikub Caffè dla Seniora*. W tych spotkaniach wzięło udział 162 seniorów, wykorzystano 55 gier planszowych.

Kontynuowano też spotkania w *Obiektywie Życia czyli Poniedziałkowy Klub Seniora w Dwójce*. Odbyło się 6 takich spotkań, w których uczestniczyło 97 osób.

Dzięki dotacji z Czeladzkiego Funduszu Senioralnego w Bibliotece zorganizowano dwa rodzaje warsztatów przeznaczonych dla seniorów w wieku 60+. Mocna Grupa Seniorów na zajęciach *Czeladzki Piotruś* projektowała a następnie wykonywała karty do gry z motywami związanymi z historią Czeladzi (postacie, zabytki). Gotowe karty zostały wręczone Burmistrzowi miasta oraz Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej. Drugim rodzajem warsztatów dotowanych z Czeladzkiego Funduszu Senioralnego było *Podusiowe szaleństwo*. Jego uczestniczki szyły poduszki w różnych kształtach i kolorach. Część poduszek została przekazana na aukcje Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Miejska Biblioteka Publiczna im. Marii Nogajowej w Czeladzi jest organizatorem i koordynatorem projektu edukacyjnego Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW). Misją UTW w Czeladzi jest przede wszystkim edukacja, możliwość rozwoju zainteresowań, inspiracja do podejmowania nowych wyzwań, aktywizacja społeczna oraz propagowanie zdrowego trybu życia wśród czeladzkich seniorów. Nasza oferta skierowana jest do osób w kategorii wiekowej 50+.

Rok kalendarzowy 2019 był podzielony na Uniwersytecie Trzeciego Wieku na dwa semestry: semestr letni roku akademickiego 2018/2019 i semestr zimowy roku akademickiego 2019/2020. W semestrze letnim liczba zapisanych słuchaczy UTW wynosiła 350 osób. W roku akademickim 2019/2020 wzrosła do 368 osób i ciągle rośnie, na co ma wpływ stale poszerzana, dostosowana do potrzeb i zainteresowań oferta zajęć dla seniorów.

W roku 2019 w ramach zajęć i wykładów odbyło się 807 spotkań, w których wzięło udział łącznie 11 536 osób (28 grup zajęciowych w semestrze letnim oraz 30 grup zajęciowych w semestrze zimowym).

Słuchacze UTW mieli możliwość wysłuchania 16 wykładów przygotowanych przez naszego partnera - Akademię WSB w Dąbrowie Górniczej. Tematyka obejmowała różne dziedziny nauki min.: psychologię, socjologię, turystykę, religioznawstwo, podróże, historię, medycynę, fizjoterapię, prawo, muzykę. Wykłady zwyczajowo odbywały się w środy w Miejskiej Bibliotece Publicznej, Galerii Sztuki Współczesnej „Elektrownia” oraz Kopalni Kultury w Czeladzi. Wzięło w nich udział 1689 osób.

Dodatkowo słuchacze mieli możliwość uczestnictwa w następujących wyjazdach, imprezach, warsztatach:

- ✓ Wieczór z poezją i piosenką „O starości na wesoło” 29.03.2019;

- ✓ Wyjazd do siedziby Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” do Koszęcina na VI edycję Dnia Seniora- „Senior Aktywny Artystycznie” 20.05.2019;
- ✓ Uczestnictwo w Wieczorze z poezją i piosenką na bis „O starości na wesoło” 14.06.2019 ;
- ✓ Wyjazd na VI Paradę Seniorów do Warszawy 24.08.2019;
- ✓ Czeladzkie Senioralia 2019;
- ✓ Spotkanie wigilijne.

Realizując misję UTW, staraliśmy się angażować seniorów w wypracowanie oferty tematycznej dla słuchaczy. Wymiana propozycji następuje na spotkaniach wykładowych, lecz również w trakcie spotkań nieformalnych. Pod koniec roku akademickiego (maj - czerwiec 2019) przeprowadzono ankiety satysfakcji, w których seniorzy mieli możliwość wyrażenia swojej opinii o działalności Uniwersytetu a także przedstawienia swoich propozycji do oferty kulturalno-turystycznej. Propozycje te zostały opracowane przez koordynatora UTW oraz omówione na spotkaniu przedstawicieli UTW i członków Samorządu Słuchaczy z Dyrektorem Miejskiej Biblioteki Publicznej i koordynatorem UTW.

Wypracowanie oferty tematycznej dla słuchaczy UTW w Czeladzi przebiega w kilku etapach:

- ✓ planowanie oferty dla słuchaczy UTW, konsultacje z przedstawicielami społeczności UTW oraz Samorządem Słuchaczy UTW, przeprowadzenie ankiet satysfakcji (przedstawienie propozycji tematycznych zgłaszanych im przez słuchaczy UTW),
- ✓ bieżąca analiza nowych potrzeb, modyfikowanie aktualnych ofert zgodnie z propozycjami zgłaszanymi przez słuchaczy w ramach ewaluacji okresowej oferty tematycznej, w trakcie trwania roku akademickiego,
- ✓ ewaluacja końcowa- podsumowanie stopnia realizacji i satysfakcji bieżącej oferty edukacyjnej, wyciągnięcie wniosków do przygotowania nowej oferty tematycznej skierowanej do słuchaczy UTW.

Celem UTW jest również propagowanie zdrowego trybu życia wśród czeladzkich seniorów. W związku z tym została stworzona oferta zajęć sportowych. Seniorzy mieli możliwość uczestnictwa w następujących formach aktywności:

- ✓ gimnastyka kondycyjna,
- ✓ zajęcia na basenie
- ✓ zajęcia z rehabilitantem,
- ✓ kurs tańca liniowego,
- ✓ Zumba dla Seniora,
- ✓ Nordic Walking dla Seniora
- ✓ Joga dla Seniora.

Dodatkowo dla seniorów zostały zorganizowane wyjazdy:

- ✓ wyjazd na Zimową Olimpiadę dla Seniorów do Rabki Zdrój 25-26.02.2019 (15 uczestników)

- ✓ wyjazd na Letnią Olimpiadę dla Seniorów do Łaz 25.05.2019 (7 uczestników).

Zajęcia i wyjazdy proponowane słuchaczom Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Czeladzi miały charakter sportowo-rekreacyjny, pomagały w utrzymaniu dobrej kondycji psychicznej i fizycznej seniorów oraz wspierały podejmowanie zdrowych i aktywnych zachowań.

6.6. Cudzoziemcy w bibliotece - nie dotyczy

7. Stan organizacyjny i działalność biblioteki stopnia powiatowego – nie dotyczy

8. Sprawy kadrowe i sytuacja zawodowa bibliotekarzy

8.1. Ogólna ocena stanu zatrudnienia, wynagrodzenia, przygotowania zawodowego pracowników.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. MPB w Czeladzi zatrudniała **39** osób (było to 36,33 etatu przeliczeniowego).

Grupa pracowników	Liczba osób
Pracownicy merytoryczni	19
Pracownicy administracyjni (Pracownicy Kopalni Kultury- 5 osób)	14
Pracownicy obsługi (Pracownicy Kopalni Kultury – 1 osoba)	6

Kadra bibliotekarska jest stała, dobrze przygotowana do wykonywania swojego zawodu:

- ✓ 17 osób posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie
- ✓ 1 osoby posiadają wykształcenie wyższe
- ✓ 1 osoba posiada wykształcenie na poziomie studium bibliotekarskiego

W roku sprawozdawczym stała kadra Biblioteki zasilana była absolwentami szkół średnich odbywającymi staż. W ramach umów z Powiatowym Urzędem Pracy w Będzinie staże odbywały 4 osoby na stanowisku administracyjnym oraz 2 osoby na stanowisku bibliotekarz. W ramach współpracy z firmą K & K Kamil Bałys z siedzibą w Bachowicach. Jedna osoba odbywała staż w ramach projektu *Kreator kariery* na stanowisku pracownika biurowego. Ponadto 3 osoby odbywały praktyki studenckie.

MBP współpracuje też z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czeladzi, który kieruje do Biblioteki osoby wykonujące prace społecznie użyteczne (40 h miesięcznie). W roku sprawozdawczym prace społecznie użyteczne na rzecz MBP wykonywały trzy osoby. Byli to pracownicy obsługi. Ponadto zgodnie z umową z Sądem Rejonowym w Będzinie do Biblioteki zostało skierowanych osiem osób odpracowujących wyroki sądowe jako prace społeczne.

Wynagrodzenia pracowników merytorycznych spełniają wymogi w zakresie najniższego wynagrodzenia.

Pracownicy na stanowiskach merytorycznych posiadają odpowiednie wykształcenie oraz przygotowanie zawodowe.

8.2. Średnia płaca brutto w przeliczeniu na etat z uwzględnieniem wszystkich składników: tzn. płaca zasadnicza, dodatki: funkcyjny, stażowy, inne, premie (bez nagród)

- ✓ – pracowników merytorycznych - 3 159,91 zł
- ✓ – pracowników administracyjnych - 3 993,32 zł
- ✓ – pracowników obsługi - 2 555,31 zł

8.3. Udział pracowników w różnych formach doskonalenia (kursy, szkolenia, konferencje) – tematyka, organizatorzy.

W 2019 roku w 20 szkoleniach uczestniczyło łącznie 32 pracowników.

L.p.	Nazwa szkolenia	Organizator	Ilość osób
1.	Zmiany w podatku dochodowym od 1 stycznia 2019 -szkolenie	Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego 40-005 Katowice Moniuszki 7 Będzin	1 osoba
2.	Zasiłki z ubezpieczenia społecznego -szkolenie	TAXUS Centrum Szkoleń ul. Monte Casino 6/58 30-337 Kraków	1 osoba
3.	Prawo Pracy w 2019 r. -szkolenie	Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego 40-005 Katowice Moniuszki 7	1 osoba
4.	Planowanie i rozliczanie czasu pracy -szkolenie	Ośrodek Kształcenia Samorządu Terytorialnego 40-005 Katowice Moniuszki 7	1 osoba
5.	Jak zbudować i prowadzić Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej szkolenie	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie Plac prof. Włodzimierza Wójcika 1 Będzin	2 osoby
6.	Warsztaty artystyczne	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice	2 osoby

		Plac Rady Europy 1	
7.	Projektowanie i budowa biblioteki - szkolenie	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie Plac prof. Włodzimierza Wójcika 1 Będzin	1 osoba
8.	Program BiblioLAB - szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
9.	Czytelnik z zespołem Aspergera lub wysoko funkcjonującym autyzmem w twojej bibliotece - szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	3 osoby
10.	Kompendium wiedzy dyrektora instytucji kultury - szkolenie	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Będzinie Plac prof. Włodzimierza Wójcika 1 Będzin	1 osoba
11.	Czytelnik zagraniczny – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1 Będzin	3 osoby
12.	Wychowanie do wartości – współczesna polska literatura dla dzieci i młodzieży – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	2 osoby
13.	Program biblioteczny SOWA – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
14.	Program biblioteczny SOWA SQL – szkolenie	Miejska Biblioteka Publiczna Chorzów ul. Kilińskiego 2	3 osoby
15.	Wirtualna rzeczywistość w bibliotece - szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	3 osoby
16.	Wariatka, która czyta – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
17.	Biblioteka cyfrowa wyzwanie czy konieczność – szkolenie	Grupa Helion S.A. ul. Kościuszki 1 c 44-100 Katowice	1 osoba
18.	Podstawy katalogowania zbiorów bibliotecznych w systemie Sowa SQL – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba

19.	Akademia Kreatywnego Czytania – szkolenie	Biblioteka Śląska 40-021 Katowice Plac Rady Europy 1	1 osoba
20.	Literatura/ Rodzina /Bibliotek – szkolenie	Dział Metodyki, Analiz i Promocji Miejska Biblioteka Publiczna ul. S. Kossutha 11 40-844 Katowice	2 osoby

8.4. Instruktorzy (miejscy, powiatowi) – liczba instruktorów – nie dotyczy

9. Finansowanie

9.1. Wielkość budżetu Biblioteki w 2018 r., ogółem	2 853 167 zł
9.2. Koszty utrzymania ogółem	627 349 zł
9.3. Dochody własne ogółem	272 652 zł
9.4. Darowizny rzeczowe (książki, zbiory specjalne itp).	41 392 zł
9.5. Inne środki finansowe pozyskane przez Bibliotekę ogółem:	84 123 zł
w tym:	
9.5.1. Z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego	19 280 zł
wysokość środków:	
zakup nowości wydawniczych do bibliotek	19 280 zł
9.5.2 Z fundacji – nie dotyczy	
9.5.3. Z innych źródeł	
rozliczenia międzyokresowe dotacji inwestycyjnych	64 843 zł
9.5.4. Budżet partycypacyjny (obywatelski) –	nie dotyczy